

Longyearbyen lokalstyre - LL

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**THE GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

Vår dato:
28.02.2020

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
20/00571-1

Saksbehandling etter svalbardmiljøloven § 58 - grunnmur kirka og Telenors blåbygg

Sysselmannen viser til samtaler vedrørende behandling av tiltak på kirkens grunnmur og skifting av tak på Telenors «blåbygget». Sysselmannen har også hatt samtaler og korrespondanse med eiere og involverte konsulenter.

Sysselmannen ber om at disse to sakene oversendes fra Lokalstyret for behandling etter svalbardmiljøloven (sml) § 58, 3. ledd a).

Bakgrunn

Med bakgrunn i to pågående saker om tiltak på bevaringsverdige bygg (skifte ut grunnmur på kirka og skifte tak på «blåbygget» - Telenor) har Sysselmannen kommet til at tiltakene må behandles av Sysselmannen etter sml § 58, 3. ledd a). Vi begrunner dette med følgende:

Innenfor arealplan for Longyearbyen er det bygninger som er fredet (heltrukken linje langs byggets ytterkant) og det er bygninger som inngår i sikringszone for automatisk fredete kulturminner (kvadratisk raster).

Det er også noen bygninger som gjennom arealplanen er «regulert» til bevaring:

Bygg, kulturminne som skal bevares (vist med stiplet linje langs byggets ytterkant). Når er bygg er regulert til bevaring, er det avgjort at dette bygget er viktigere å ta vare på enn de bygningene som ikke er regulert til bevaring. Dette må igjen gjenspeiles i søknadens detaljnivå (konkret i for eksempel teknikk, materialkvalitet, gjenbruk av materialer, bruk av nye materialer mm) og i vurderingene som blir gjort av myndighetene ved behandling av søknaden. Dette understøttes i arealplanens planbeskrivelse.

Bygninger som er regulert til bevaring gjennom arealplanen ligger innenfor feltene:

- B/N/KM - Nybyen, § 24.1
- OPT3 – Huset, § 8.3
- B15 – noen boliger på Haugen, § 6.14 (inngår også i hensynssone for kulturminner som ikke er fredet, § 46.1)

- N5 – Funken (ikke avsatt til bevaring i kartet, men er gitt detaljerte bevaringsbestemmelser i § 11.4 (inngår også i hensynssone for kulturminner som ikke er fredet, § 46.1)
- KM1 – fjøset sydøst for kirka, § 29.1
- KM/B/T – Kirka, § 30.2
- BOP2 – sykehuset, sentrumsplanens § 3.3.2 og § 5.4
- F5 – pistolbrakkka § 27.5
- BT/KM – Skjæringa § 24.2

Bestemmelsene knyttet til bevaring varierer fra felt til felt, hvor for eksempel bestemmelsene for Nybyen og for Haugen er detaljerte mht utførelse og også angir hvilke hensyn som skal tas, mens det for eksempel for Pistolbrakkka ikke er bestemmelser. For kirka er det bestemmelse «om regulering av nåværende plassering, størrelse og utforming». For bevaringsverdig bygg på Skjæringa er det bestemmelse om nybygg og tilbygg. Sysselmannen mener at bestemmelsene for kirka og de bevaringsverdige bygningene på Skjæringa ikke er tilstrekkelig detaljerte til å ivareta bevaringsverdien av disse kulturminnene, det vil si at planen ikke har utfyllende bestemmelser om størrelse og utførelse av tiltak som kan utføres på disse bevaringsverdige bygningene. Utskifting av deler av grunnmuren på kirka og taket på blåbygget faller derfor inn under svalbardmiljølovens § 58. 3. ledd bokstav a).

En understøtting av denne tolkningen er arealplanens planbeskrivelse, side 50 om hensynssoner og bestemmelsesområder sier følgende:

Hensyn til kulturminne som ikke er fredet

Enkelte bygninger har en kulturhistorisk verdi, uten av de er fredet (yngre enn 1.1.1946).

Disse er regulert til bevaring gjennom arealplanen, og på den måten skal det tas ekstra hensyn ved tiltak på eller i nærheten av bebyggelsen. Alle saker som berører disse byggene skal oversendes Sysselmannen.

Videre mener Sysselmannen at bygninger som er gitt bevaringsstatus i arealplanen er å anse som viktige kulturminner med lokal- og regional verdi. Det er ut fra dette klart at tiltak på bevaringsverdige bygninger skal gis en særskilt vurdering for å sikre at bygningens med dens utforming, utførelse og autentisitet blir bevart. Kirka er for øvrig et av de utvalgte objektene som skal inngå i det pågående verneplanarbeidet for Statsbygget sin eiendomsmasse på Svalbard.

Så vidt Sysselmannen kjenner til har det siden arealplanen ble vedtatt i 2017 vært få saker knyttet til «bygg som skal bevares» innenfor de områdene som ikke har utfyllende bestemmelser om størrelse og utførelse av tiltak som kan utføres på disse bevaringsverdige bygningene.

Oppsummert

I vår vurdering av om de to konkrete sakene på kirka og blåbygget til Telenor skal behandles etter § 58 3. ledd, har vi lagt vekt på at

- bestemmelsen for de to aktuelle bygningene ikke angir noe om utførelsen (som for eksempel utforming og kvalitet på bygningsmateriale og byggeteknikk) – dette tilsier at saken skal behandles etter § 58 3. ledd bokstav a)
- planbeskrivelsen tydelig har beskrevet prosessen for denne type saker - de skal oversendes til Sysselmannen

Med hilsen

Morten Wedege
miljøvernsjef

Berit Vasstrand
arealplanrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur